

2011-05-20

Dnr 43-2010:4942

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Korrespondensgymnasiet
i Torsås kommun

2011-05-20

2(12)

Dnr 43-2010:4942

Torsås kommun

info@torsås.se

Rektorn vid Korrespondensgymnasiet

bertil.tjerneld@korr.se

Tillsyn i Korrespondensgymnasiet

Gymnasieskola

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Korrespondensgymnasiet och Torsås kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Korrespondensgymnasiet måste vidta ytterligare åtgärder så att eleverna som börjar på skolan också fullföljer sin gymnasieutbildning. Det är synnerligen problematiskt att det stora flertalet elever lämnar gymnasieskolan utan en fullständig utbildning och att resultaten över tid inte förbättras. Andelen studieavbrott är mycket hög och endast en fjärdedel av eleverna får ett slutbetyg från skolan. Rektorn och övrig personal är väl medvetna om situationen och arbetar mot det gemensamma målet att alla elever ska fullfölja sina studier på utsatt tid. Skolans elevhälsoteam lägger emellertid stor kraft på att hitta alternativa verksamheter för de elever som inte klarar av att fullfölja sina studier på Korrespondensgymnasiet.

De elever som kommer till tals i Skolinspektionens intervjuer och i skolans elevenkäter uttrycker sig huvudsakligen väldigt positivt om Korrespondensgymnasiet. Enligt eleverna innebär studieformen att de har bra kontroll över sina studier och möjlighet att arbeta mycket individuellt. Eftersom bedömningen och betygssättningen görs av lärarna vid Hermods AB blir kontakterna med studiehandledarna vid Korrespondensgymnasiet avspänd och trygg. Vissa elever menar att distansstudier är enda alternativet för dem.

2011-05-20

3(12)

Dnr 43-2010:4942

Skolan använder elevenkäter för att följa upp verksamheten. Rektorn och lärarna analyserar också studieresultaten och stödinsatserna och personalen har en gemensam bild över skolans samlade resultat. Såväl rektorn som personalen konstaterar dock att skolans utvecklingsarbeten varit för många och spretat åt olika håll. Rektorn och personalen framhåller vidare att det nu behövs en tydligare ledning och styrning av verksamheten så att man kan kraftsamla för att få alla elever att avsluta sina studier med ett fullständigt slutförhållande.

Beslut har fattats om en ny organisation från och med höstterminen 2011 som tydligare anger varje arbetslags ansvar. I den nya organisationen är mer ansvar delegerat från rektorn till arbetslagen för att rektorn ska kunna fungera som pedagogisk ledare och ta det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Arbetslagens arbete ska helt inriktas på elevernas måluppfyllelse genom att personalen ska utveckla mentorskapet och studiehandledningen samt arbetet med särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att dessa åtgärder är ytterst angelägna att genomföra för att skolans arbete i högre grad ska leda till att de elever som tas in på Korrespondensgymnasiet kan avsluta studierna med ett slutförhållande.

Skolinspektionen har i tillsynen av Korrespondensgymnasiet identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Huvudmannen och skolan måste se till att ge varje elev möjligheter att nå kunskapsmålen för utbildningen (Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna).
- Skolans plan mot kränkande behandling är inte upprättad enligt författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen, Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Rektorn måste se till att särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet (5 § Förordning om distansundervisning på gymnasial nivå i Torsås, 8 kap. 1 § gymnasieförordningen, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Torsås kommun har ansvar för att bristerna på Korrespondensgymnasiet åtgärdas. Redovisning av vidtagna åtgärder och påbörjat förbättringsarbete ska lämnas till Skolinspektionen. Av Skolinspektionens beslut rörande tillsynen av samtliga verksamheter i Torsås kommun (kommunbeslut) framgår när och på vilket sätt denna redovisning ska lämnas. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Torsås kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

2011-05-20

4(12)

Dnr 43-2010:4942

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjuristen Carin Holtz, undervisningsrådet Ewa Hallberg samt utredarna Sofia Lindstrand och Josefin Brüde Sundin.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Eleonor Duvander
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Korrespondensgymnasiet

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Torsås kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Korrespondensgymnasiet den 24 mars 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Verksamheten i Korrespondensgymnasiet styrs av **förordningen om distansundervisning på gymnasial nivå i Torsås (SFS 1992:1261)**. Enligt förordningen får Torsås kommun anordna distansundervisning motsvarande de nationella programmen för elever från hela landet. Torsås kommun utser en styrelse för utbildningen och för den omedelbara ledningen ska det finnas en rektor. Gymnasieförordningen samt övriga föreskrifter om gymnasieskolan som regeringen meddelar gäller i tillämpliga delar för verksamheten. Utbildningen ska anordnas som distansundervisning med studiehandledning. För utbildningen ska det finnas en studieplan som fastställs av Skolverket. Distansundervisning får för viss elev omfatta ett fjärde år, om det finns särskilda skäl och Skolverket medger detta. Vidare anger förordningen att betyg bestäms enligt föreskrifterna om provning i gymnasieförordningen. Betyg i estetiska ämnen och i idrott och hälsa bestäms av studiehandledaren i respektive kurs. Slutbetyg enligt gymnasieförordningen utföras av rektorn vid den brevskola som svarar för undervisningen, i det här fallet Hermods AB.

Konsekvensen av ovanstående är att tillsynen av Korrespondensgymnasiet inte omfattar det ansvar som enligt förordningen om distansundervisning på gymnasial nivå i Torsås åligger Hermods AB, i första hand betygsättning i samtliga kurser utom estetiska ämnen och idrott- och hälsa samt utfärdade av slutbetyg.

Undervisningens innehåll och arbetsformer styrs av Hermods AB eftersom företaget väljer läromedel, utformar studieguider och ansvarar för examinationerna. I viss mån kan dock Korrespondensgymnasiets studiehandledare påverka kursernas utformning. Det är också studiehandledarna och mentorerna vid Korrespondensgymnasiet som handleder och stödjer eleverna, antingen på plats eller via webben. Därför kan ansvaret för skolans undervisning betraktas som delat mellan Hermods AB och Korrespondensgymnasiet. Skolinspektionens bedömning av undervisningens kvalitet omfattar endast de delar som Korrespondensgymnasiet kan ta ansvar för.

Vidare framgår av förordningen om distansundervisning på gymnasial nivå i Torsås att gymnasieförordningen samt övriga föreskrifter om gymnasieskolan som regeringen meddelar gäller i tillämpliga delar för verksamheten vid Korrespondensgymnasiet. Skolinspektionen bedömer att bestämmelserna om garanterad undervisningstid samt modersmålsundervisning i gymnasieförordningen blir svåra att tillämpa på grund av studieformen och ansvarsfördelningen mellan Hermods AB och Korrespondensgymnasiet.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Korrespondensgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. I Korrespondensgymnasiet intervjuades rektorn, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

I samband med den regelbundna tillsynen av Korrespondensgymnasiet har Skolinspektionen varit i kontakt med Skolverket. För utbildningen finns ingen av Skolverket fastställd studieplan. Inte heller tillämpas bestämmelsen om medgivande för ett fjärde år för viss elev.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Korrespondensgymnasiet

Korrespondensgymnasiet	Antal elever som studerar på plats	Antal elever som studerar på distans
Naturvetenskapsprogrammet	24	72
Samhällsvetenskapsprogrammet	25	342

Källa: Korrespondensgymnasiet april 2011

Korrespondensgymnasiet erbjuder två nationella program, naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet, och har för närvarande 463 elever. Merparten av dessa, 90 procent, studerar på distans. Skolan har så kallat riksintag och eleverna kommer från över 140 kommuner. En del elever bor utomlands.

Trenden är att antalet distanselever ökar och antalet elever som studerar i Torsås, så kallade platselever, sjunker. Andelen distanselever har fördubblats sedan år 2001, då skolan hade 241 elever, varav 45 procent studerade på distans. Från och med läsåret 2011/2012 erbjuder skolan de nationella programmen ekonomiprogrammet, humanistiska programmet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet.

Platselevernas studiesätt påminner om en vanlig gymnasieskola genom att de har fyra dagar per vecka med strukturerad handledning på skolan. Distansstudierna bedrivs efter en helt individuell studieplan som läggs upp i samverkan med elevens mentor. Samtliga elever arbetar med ett distansutbildningsmaterial och använder en distansplattform som utvecklats av Hermods AB. Eleverna får stöd i sitt lärande av så kallade studiehandledare vid Korrespondensgymnasiet. Betyg sätts av lärare vid Hermods AB genom provning. I estetiska ämnen, idrott och hälsa, projektarbete samt skolans lokala kurser sätter studiehandledare vid Korrespondensgymnasiet betyg.

Varje elev planerar sin studiegång med sin mentor som finns på Korrespondensgymnasiet. Mentorns ansvar är att följa varje elevs utveckling i förhållande till planeringen. En gång per termin genomförs utvecklingssamtal då vårdnadshavare till omyndiga elever bjuds in.

Skolans organisation har förändrats och vuxit i och med att elevantalet har ökat. Skolan har en rektor och personalen är indelad i tre arbetslag som var och ett leds av en arbetslagsledare.

Tillsynsprotokoll för Korrespondensgymnasiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Huvudmannen och skolan måste se till att ge varje elev möjligheter att nå kunskapsmålen för utbildningen.

Författningsstöd:

Läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94), 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna

Motivering:

Korrespondensgymnasiet har som mål i sin kvalitetsredovisning för 2009/2010 att "alla elever har efter tre, alternativt fyra, års studier godkända betyg som berättigar dem till slutbetyg". Skolan konstaterar att målet inte är uppfyllt.

I kvalitetsredovisningen finns en sammanställning av andelen avgångselever med slutbetyg de senaste fem läsåren. Resultaten för platselever och distanselever redovisas var för sig. Andelen avgångselever som har studerat på plats och erhållit slutbetyg varierar från 83 procent läsåret 2005/2006 till 43 procent läsåret 2009/2010. Bland distanseleverna har andelen avgångselever med slutbetyg inte varit högre än 44 procent under de senaste fem läsåren.

Under läsåret 2009/2010 tog Korrespondensgymnasiet emot 235 distanselever. 60 av dessa elever sökte in direkt från årskurs 9. Resterande 175 elever hade varit inskrivna i en annan gymnasieskola. Det innebär att den nationella statistiken över den så kallade genomströmningen, det vill säga andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år, blir missvisande för Korrespondensgymnasiets räkning. Anledningen är att redovisningen görs för det program och för den skola eleverna började på som nybörjare för fyra år sedan, även om eleverna fått slutbetyg efter att ha bytt program eller bytt skola.

För att få en mer rättvisande bild av hur genomströmningen ser ut på Korrespondensgymnasiet har Skolinspektionen bett skolan om en särskild redovisning av antalet elever med slutbetyg och antalet avbrott. Skolan har redovisat att under läsåret 2006/2007 började 146 elever på Korrespondensgymnasiet och året därefter 218 elever, sammanlagt 364 elever. I mars 2011 går 43 av dessa elever fortfarande kvar på Korrespondensgymnasiet, 239 elever har avbrutit och 82 elever har lämnat skolan med slutbetyg. Andelen avbrott är följaktligen stor, 66 procent, och andelen elever med slutbetyg låg, 23 procent.

Förutom en redovisning av andelen elever med avgångsbetyg finns i skolans senaste kvalitetsredovisning en uppföljning av betygen i kärnämneskurserna samt kurserna

Engelska B och Matematik B för de senaste tre läsåren. Uppföljningen visar att måluppfyllelsen läsåret 2009/2010 för platseleverna var bra. Endast i en kurs, Svenska B, fanns elever som inte nådde minst betyget Godkänt. Måluppfyllelsen var inte lika bra för distanseleverna. I samtliga kurser, förutom kursen Estetisk verksamhet, fanns elever som inte nådde minst betyget Godkänt.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling är inte upprättad enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Av skolans plan mot kränkande behandling, benämnd arbetsplan för främjande av likabehandling och förebyggande av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, framgår hur Korrespondensgymnasiets personal arbetar för att förebygga kränkande behandling. Här anges allmänna och återkommande rutiner som ska vara en del av arbetet, exempelvis att klassansvariga vid terminsstart ska gå igenom värdegrunden och vad den står för samt att Korrespondensgymnasiets elevhälsoteam träffas regelbundet och är ett forum för beslut, åtgärder och uppföljning i enskilda fall. Ansvarsfördelning och vilka åtgärder som ska vidtas vid fall av kränkande behandling framgår också.

Det som är saknas i planen är en redogörelse för vilka förebyggande åtgärder som ska påbörjas och genomföras under det kommande året. De förebyggande åtgärderna ska utgå från en kartläggning av såväl den egna verksamhetens organisation och arbetssätt som av elevernas trygghet och trivsel samt av deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Det framkommer av samtliga intervjuer att graden av delaktighet i skolans verksamhet samt graden av samverkan mellan elever och mellan elever och studiehandledare skiljer sig mycket åt beroende på om man studerar på plats eller på distans. I Korrespondensgymnasiet har man genom enkäter till platselever tagit reda på deras uppfattning om trivseln i skolan samt förekomsten av kränkningar. Uppfattningen hos distanseleverna är dock inte kartlagd. Vidare har platselever medverkat i upprättandet av planen, men inga distanselever. I arbetet med planen saknas därmed underlag och representation från majoriteten av skolans elever.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektorn måste se till att särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

5 § Förordning om distansundervisning på gymnasial nivå i Torsås

8 kap. 1 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Genom intervjuer med rektorn, lärare och skolans elevhälsoteam framkommer att många av skolans elever har svårigheter i skolarbetet. Dokumentation från skolan, exempelvis sammanställningar av elevenkäter, exempel på åtgärdsprogram och protokoll från elevvårdskonferenser bekräftar denna bild.

Skolan kartlägger elevernas behov av stöd genom diagnoser och elevenkäter. Här framkommer att det finns elever med läs- och skrivsvårigheter. Många av distanselevorna behöver framförallt stöd för att planera och genomföra studierna i den takt som behövs för att erhålla studiemedel.

Varje elev har en mentor som ansvarar för att "coacha" eleven under studietiden vid Korrespondensgymnasiet. Om en mentor upplever att en elev har behov av särskilt stöd rapporterar mentorn detta till skolans elevhälsoteam som beslutar om åtgärder och uppföljning. Skolans elevhälsoteam består av speciallärare, kurator, skolpsykolog, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare och rektorn.

Enligt intervjuer med rektorn, personal och elever fungerar arbetet med särskilt stöd till platselevorna mycket bra. Platselevorna upplever att de har lätt att få särskilt stöd av studiehandledarna på skolan för att klara kurserna. Det särskilda stödet till distanselevorna är svårare att lösa enligt rektorn och personalen. De förklarar detta med att en stor grupp av eleverna inte klarar det teoretiska arbetssättet och innehållet som distansstudier på naturvetenskapligt respektive samhällsvetenskapligt program innebär. I intervjun med distanselevorna framkommer att de upplever att de själva har ett stort ansvar för att påkalla stöd.

En del av de svårigheter som distanselevorna upplever framkommer i den enkät som de fick besvara höstterminen 2010. 118 elever svarande. Av dessa elever angav 34 procent att studieplaneringsschemat inte var till hjälp i den dagliga studieplaneringen och ytterligare 27 procent att schemat endast var till lite hjälp. Vissa ämnen, exempelvis matematik, beskrivs som svåra att läsa på distans då eleverna behöver mer stöd av lärare för att förstå hur de ska räkna och varför. Många elever nämner också att kurser i moderna språk är svåra eftersom man inte får lära sig konversera och lyssna på samma

sätt som på vanliga lektioner. En elev ställer frågan: "Hur ska jag kunna lära mig ett språk utan att ha någon som förklarar/inte har någon att prata med?"

Sammantaget framkommer att det på skolan finns rutiner för att upptäcka och dokumentera elevernas behov av stöd. Skolan har också möjlighet att ge stöd till framförallt platseleverna för att de ska klara målen för utbildningen. Det finns dock många elever som inte klarar målen för utbildningen och efter en tid avbryter sina studier vid Korrespondensgymnasiet. I intervjun med elevhälsoteamet framkommer att en uppgift som vuxit är att i kontakt med eleven och elevens hemkommun hitta rätt utbildning för eleven då distansstudierna vid Korrespondensgymnasiet inte fungerar.

Genom skolans egna uppföljningar har skolan kartlagt olika anledningar till varför avbrotten sker. Skolan behöver nu arbeta vidare för att hitta de åtgärder som behövs för att de elever som påbörjat sina studier vid Korrespondensgymnasiet också har möjlighet att fullfölja sina gymnasiestudier.